

Darbā neriskē-
ievēro darba
drošību!

INDIVIDUĀLIE AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻI

*Aizsargcimdu izvēles un
lietošanas vadlīnijas*

Aizsargcimdu veidi

Riski darbiniekiem un pašam IAL

Aizsargcimdu izvēle

Aizsargcimdu lietošana

Aizsargcimdu apkope

DARBA AIZSARDZĪBA

INDIVIDUĀLIE AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻI

Aizsargcimdu izvēles un lietošanas vadlīnijas

Rīga 2003

IEVADS

Nodarbināto drošības un veselības aizsardzība sākas ar drošas darba vides izveidi un uzturēšanu, nevis ar individuālo aizsardzības līdzekļu izsniegšanu nodarbinātajiem. Ja darba vides risku var novērst ar kolektīvajiem aizsardzības pasākumiem, tad priekšroka vienmēr ir dodama tiem, un tikai pēc tam individuālajiem aizsardzības līdzekļiem (IAL). Tas izriet arī no jaunās preventīvās (risku novēršanas) filozofijas darba aizsardzībā, ko sevi ietver Eiropas Savienības likumdošana, kuras principi un prasības ir iestrādātas arī Darba aizsardzības likumā un uz tā pamata izdotajos Ministru kabineta noteikumos.

Par jaunās preventīvās darba aizsardzības sistēmas pamatu uzskatāms Darba aizsardzības likums, kas stājās spēkā ar 2002.gada 1.janvāri. Pamatojoties uz Darba aizsardzības likumu ir izdoti vairāki Ministru kabineta noteikumi, kuros ir sīkāk izskaidrotas prasības atsevišķām nozarēm un darba aizsardzības jautājumiem.

Gadījumā, kad darba vides risku nevar novērst vai pietiekami samazināt ar kolektīvajiem aizsardzības pasākumiem, darba devējam jānodrošina nodarbinātie ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem. IAL lietošanai pēc savas būtības ir izņēmuma raksturs, jo tie tiek pielietoti tikai tad, ja ir izmēģināti visi alternatīvie riska novēršanas un samazināšanas varianti, kuru izmantošana ir prioritāra. Individuālos aizsardzības līdzekļus var izmantot kā papildus aizsardzības līdzekli arī tajos gadījumos, kad netiek garantēta pietiekama riska situācijas kontrole. Šajos īpašajos gadījumos IAL tiek izmantoti kā pēdējā iespēja, lai izvairītos no riska situācijas radītajām sekām vai mazinātu to smagumu.

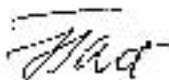
Lai nodrošinātu nodarbināto drošības un veselības aizsardzību gadījumos, kad darba devējs risku novēršanai vai samazināšanai ir izvēlējis IAL, ir jāievēro darba aizsardzības prasības individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanā. Minētās prasības ir noteiktas Ministru kabineta 2002.gada 23.augusta noteikumos Nr.372 "Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus", kas tika izstrādāti, balstoties uz Eiropas Savienības 1989.gada 30.novembra direktīvu 89/656/EEC "par drošības un veselības aizsardzības minimālajām prasībām strādniekiem, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus darba vietās".

Aizsargcimdi ir tikai viens no individuālo aizsardzības līdzekļu veidiem, kas domāti roku aizsardzībai pret dažādiem darba vides riska faktoriem. Aizsargcimdi ir viens no visvairāk lietotajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kas izskaidrojams ar to, ka daudzos ar fizisko piepūli veicamos darbos ir nepieciešama roku aizsardzība.

Lai palīdzētu darba devējiem un nodarbinātajiem izprast aizsargcimdu lietošanas nozīmi, kā līdzekli pret to vai citu darba vides riska faktoru, Labklājības ministrijas Darba departaments ES PHARE Latvijas-Spānijas divpusējās sadarbības projekta "Atbalsts turpmākai likumdošanas saskaņošanai un institūciju stiprināšanai darba drošības un veselības jomā" ietvaros ir izstrādājis informatīvi skaidrojošu materiālu "Individuālie aizsardzības līdzekļi. Aizsargcimdu izvēles un lietošanas vadlīnijas".

Šīs Vadlīnijas sniedz kritērijus un ieteikumus, kas palīdzēs darba devējiem un darba aizsardzības speciālistiem drošas darba vides izveidē, īpaši attiecībā uz risku novērtēšanu un veicamajiem preventīvajiem pasākumiem.

Ineta Tāre
Labklājības ministrijas
Darba departamenta direktore

IAL UN TO LOMA PREVENTĪVAJĀ DARBĪBĀ: KAS MAN JĀZINA?

KAS IR IAL?

Individuālie aizsardzības līdzekļi (IAL) ir ierīces, izstrādājumi, iekārtas un sistēmas, kuras nodarbinātais valkā vai citādi lieto darbā, lai aizsargātu savu drošību un veselību no viena vai vairāku darba vides riska faktoru iedarbības.

KAS JĀIEVĒRO ATTIECĪBĀ UZ IAL?

Latvijas tirgū piedāvātajiem IAL jāatbilst Ministra kabineta 2003.gada 11.februāra noteikumu Nr.74 "Prasības individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, to atbilstības novērtēšanas kārtība un tirgus uzraudzība" prasībām, kas izstrādāti saskaņā ar ES direktīvām 89/686/EEC, 93/68/EEC, 93/95/EEC un 96/58/EC. Par minēto noteikumu ievērošanu atbild IAL ražotājs vai importētājs/piegādātājs.

Visiem tirgū piedāvātajiem IAL ir jābūt **CE marķējumam**. CE marķējums apliecina produkta atbilstību ES direktīvu un harmonizēto standartu prasībām. Liela daļa no šiem standartiem ir adaptēti arī kā Latvijas standarti. Marķējumam ir jābūt ļoti saskatāmam un salasāmam. Ja IAL ir par mazu, lai uz tā izvietotu nepieciešamo informāciju, tad CE marķējumu, piktogrammas/ideogrammas, skaidrojumus izvieto uz IAL iepakojuma un lietošanas instrukcijā.

IAL ir jābūt nodrošinātiem ar **lietošanas instrukciju valsts valodā**. Lietošanas instrukcijā jāiekļauj informācija par IAL lietošanas mērķi, glabāšanu, izmantošanu, tīrīšanu, apkopi, piemērotajiem papildpiederumiem/rezerves daļām, aizsardzības spēju, ar lietošanu saistītiem ierobežojumiem, derīguma termiņu; transportēšanai nepieciešamo iepakojumu, pazišanas zīmēm, apzīmējumiem u.t.t. Ieteicams lietot Eiropas valstu piktogrammas/ideogrammas.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām uz atsevišķiem IAL jānorāda izgatavošanas datums, nolietošanās un derīguma termiņu, sērijas numuru, aizsardzības pakāpi, ķīmisko vielu nosaukumus vai kodus u.c. būtisku informāciju.

Ražotājam vai importētājam ir jānodrošina sekojoša IAL dokumentācija:

- tehniskā dokumentācija, kurā ir IAL vispārīgs apraksts un darbību apraksts, (visām IAL kategorijām);
- atbilstības deklarācija (visām IAL kategorijām);
- tipa pārbaudes sertifikāts (II un III kategorijas IAL);
- kvalitātes sistēmas sertifikāts (III kategorijas IAL);
- IAL lietošanas instrukcijas un pazišanas zīmes un apzīmējumi (II un III kategorijas IAL).

Ar šiem dokumentiem ražotājs, piegādātājs vai importētājs nodrošina lietotājus un tirgus uzraudzības iestādi pēc tās pieprasījuma.

Lietojot darbā individuālos aizsardzības līdzekļus jāievēro prasības, kas ir noteiktas Ministru kabineta 2002.gada 23.augusta noteikumos Nr.372 "Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus" (turpmāk — Noteikumi).

Darba devējs ir atbildīgs par to, lai viņš iegādātos tikai tādus IAL, kas atbilst Ministra kabineta noteikumu Nr.74 "Prasības individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, to atbilstības novērtēšanas kārtība un tirgus uzraudzība" prasībām.

KAD JĀLIETO IAL?

Lai izvairītos no darba vides riska un tā iespējamā kaitējuma veselībai, par prioritāriem tiek uzskatīti organizatoriska un tehniska rakstura pasākumi, jeb tā saucamie kolektīvie aizsardzības pasākumi, kas domāti, lai novērstu risku tā avotā vai, lai aizsargātu nodarbinātos visus uzreiz, nevis katru individuāli. Ja izrādās, ka šie pasākumi nav pietiekami, lai garantētu atbilstošu drošības pakāpi, tiek izmantoti individuālie aizsardzības līdzekļi pastāvošā riska novēršanai vai samazināšanai. IAL var lietot arī kā pagaidu aizsardzības līdzekli nodarbināto drošības garantēšanai, kamēr nevar realizēt kādu kolektīvās aizsardzības pasākumu.

ČETRAS GALVENĀS METODES, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU DARBA VIDES RISKU

Lai nodrošinātu nodarbināto drošību un veselības aizsardzību darbā, aizsargāties pret darba vides risku (apzīmēts ar sarkanu trijstūri kā brīdinājuma zīmi) var:

1. NOVĒRŠOT RISKU
2. IEROBEŽOJOT RISKU
3. IZVĒLOTIES KO DROŠĀKU (BEZ RISKĀ)
4. AIZSARGĀJOT SEVI

1. NOVĒRSIET RISKU! 2. IEROBEŽOJIET RISKU! 3. IZVĒLIETIES KO DROŠĀKU! 4. AIZSARGĀJIET SEVI!

KĀDUS IAL UN KADĀ VEIDĀ LIETOT?

IAL lietošana vai vairāku dažādu IAL izmantošana ar mērķi, novērst vienu vai vairākus riska faktorus, var būt saistīta ar dažādām **neērtībām**. Tādējādi, izvēloties atbilstošos IAL, jāņem vērā ne tikai to drošības pakāpe, bet arī **ērtums**.

To izvēlei jābalstās uz **visu to riska faktoru izpēti un izvērtēšanu**, kas sastopami darba vietā. Proti, jāņem vērā darba vides riska faktori, to cik bieži un ilgi nodarbinātais tiek tiem pakļauts, darba vides riska realizēšanās varbūtība un seku nopietnība, darba vietā un tās apkārtnē esošie apstākļi, iespējamā kaitējuma veids, ergonomikas prasības un nodarbinātā auguma īpatnības.

Lietojamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem ir jābūt **nevainojamā stāvoklī** un tiem jānodrošina pilnīga nodarbināto drošība un veselības aizsardzība. IAL drīkst lietot tikai tam mērķim, kam tie ir domāti, ievērojot ražotāja dotās lietošanas instrukcijas.

AIZSARGCIMDI: DEFINĪCIJAS UN IEDALĪJUMS

Aizsargcimdi ir individuālais aizsardzības līdzeklis (IAL), kas aizsargā roku vai tās daļu pret dažādiem riska faktoriem. Dažos gadījumos tie var nosegt arī apakšdelmu un augšdelmu.

Aizsargcimdi var tikt lietoti aizsardzībai pret šādiem darba vides riskiem:

- mehāniska veida risks
- termiskais risks
- ķīmiskais un bioloģiskais risks
- elektriskais risks
- vibrācijas
- jonizējošs starojums u.c.

Šajās vadlīnijās tiks aplūkoti tikai tie aizsargcimdi, kas domāti aizsardzībai pret pirmo trīs veidu riska faktoriem, jo tieši tie sastopami visbiežāk.

Atkarībā no dažādiem riskiem, eksistē arī dažādi aizsargcimdu **veidi**, kas domāti aizsardzībai pret kādu konkrētu risku vai pret vairākiem riska faktoriem vienlaicīgi.

Savukārt katra aizsargcimdu veida **kategorija** tiek noteikta, balstoties uz tā dēvēto **“efektivitātes līmeni”**. Šie efektivitātes līmeņi vai pakāpes tiek izteiktas numuru veidā, kas norāda efektivitātes kategoriju. Pamatojoties uz tām, tiek klasificēti pārbažu rezultāti, kuras tiek veiktas cimdu atbilstības izvērtēšanai un ir ietvertas tehniskajās normās.

Turpinājumā doti dažādu aizsargcimdu veidu dažādās efektivitātes pakāpes.

Cimdi, kas domāti aizsardzībai pret mehāniska veida risku

Tiek izdalītas četras pakāpes (1. nozīmē viszemāko aizsardzības pakāpi, un 4. — visaugstāko) attiecībā uz katru no parametriem, kas tiek uzskaitīti zemāk:

- pretestība apdegumiem
- pretestība pret sagriešanos ar asiem griezējinstrumentiem (šajos gadījumos ir
- piecas pakāpes)
- pretestība pret plīsumiem
- pretestība perforācijai

Cimdi, kas domāti aizsardzībai pret termisko risku (karstumu un/vai uguni)

Tiek izdalītas četras pakāpes (1. nozīmē viszemāko aizsardzības pakāpi, un 4. — visaugstāko) attiecībā uz katru no parametriem, kas tiek uzskaitīti zemāk:

- uzturēšanās uguns (liesmas) tuvumā
- pretestība pret karstumu, kas rodas saskares rezultātā

- pretestība pret konvekcijas karstumu
- pretestība pret karstumu, kas rodas radiācijas rezultātā
- pretestība pret mazām metāla daļiņām, kas rodas metāla liešanas laikā
- pretestība pret ievērojamu lieta metāla masu

Cimdi, kas aizsargā pret ķīmiskām vielām un ķīmiskiem produktiem

Katram materiāla pārim, kas sastāv no cimdā/ķīmiskās vielas, tiek noteikta skala ar sešiem aizsardzības rādītājiem jeb līmeņiem (1. nozīmē viszemāko aizsardzības pakāpi, un 4. — visaugstāko).

Šie “aizsardzības rādītāji” tiek noteikti, balstoties uz pārbaudes parametru, kas tiek dēvēts par “ieklūšanas laiku” (BT. *Breakthrough Time*) un norāda, cik ilgā laikā ķīmiskā viela iekļūst cimdā.

AIZSARGCIMDI: CE MARĶĒJUMS

Visiem tirgū piedāvātajiem aizsargcimdkiem ir jābūt **CE marķējumam**. CE marķējums apliecina aizsargcimdņu atbilstību ES direktīvu un harmonizēto standartu prasībām. Marķējumam ir jābūt labi saskatāmam un salasāmam.

Bez obligātā CE marķējuma, aizsargcimdnam vajadzētu būt norādītiem šādiem elementiem:

- ražotāja vai tā pārstāvja vārdam (nosaukumam), reģistrācijas numuram vai citai identifikācijas zīmei;
- cimdņa nosaukumam (tirdzniecības markai vai kodam, kas ļauj lietotājam atpazīt konkrētā ražotāja vai tā pārstāvja produkciju);
- izmēram;
- derīguma termiņam, ja cimdņa nolietojšanās lielā mērā var ietekmēt aizsardzības efektivitāti.

Iepriekšminētajiem elementiem jābūt norādītiem arī uz cimdņu iesaiņojuma. Ja cimdņi atbilst vismaz 1. efektivitātes kategorijai, uz tā iesaiņojuma jābūt piktogrammai, kas norāda riska veidu, kura novēršanai cimdņi ir domāti.

Zemāk redzamajos zīmējumos parādītas dažādas piktogrammas, kas atbilst dažādiem riska veidiem. Gadījumā ar termisko un mehānisko risku, numuri, kas vienmēr vienā un tai pat secībā iekļauti piktogrammās, norāda pārbaudes rezultātā iegūtās efektivitātes pakāpes. Tiek ietverti arī izskaidrojoši piemēri.

Mehāniskais risks

Zemas temperatūras risks

Triecienu risks

Karstums un uguns

Statiskā elektrība

Ķīmiskais risks

Jonizējošs starojums

un radioaktīvs piesārņojums

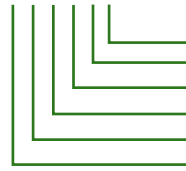

Bioloģiskais risks

1 3 2 1 1 0

Balstoties uz standartu EN 407

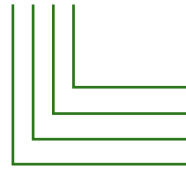

Ivērojama lietā metāla masa: ☐	Efektivitātes pakāpe	0
Mazas lieta metāla daļiņas: ☐	Efektivitātes pakāpe	1
Izstarotais karstums: ☐	Efektivitātes pakāpe	1
Konvekcijas karstums: ☐	Efektivitātes pakāpe	2
Karstums saskares rezultātā: ☐	Efektivitātes pakāpe	3
Uzliesmošanas spēja: ☐	Efektivitātes pakāpe	1

3 5 1 2

Balstoties uz standartu EN 388

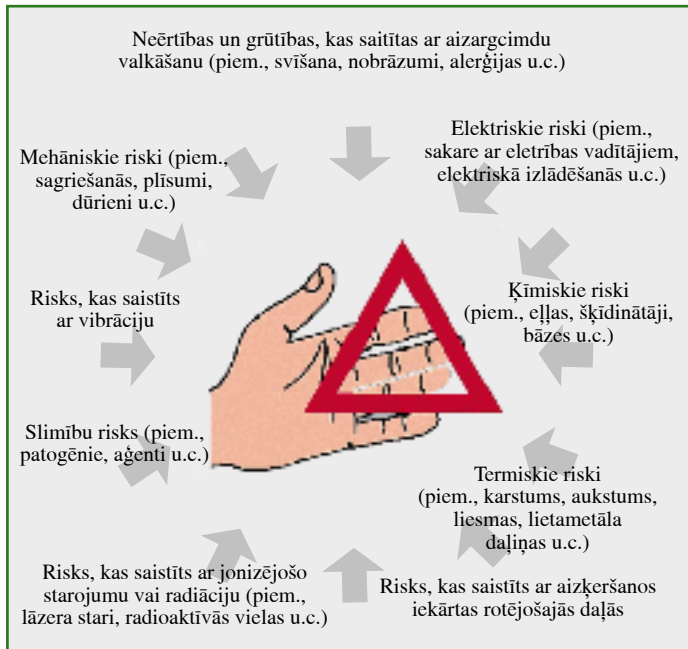

Pretestība perforācijai: ☐	Efektivitātes pakāpe	2
Pretestība plīsumiem: ☐	Efektivitātes pakāpe	1
Pretestība griezumiem: ☐	Efektivitātes pakāpe	5
Pretestība pret aizdegšanos: ☐	Efektivitātes pakāpe	3

AIZSARGCIMDI: PRET KO TIEM JĀAIZSARGĀ?

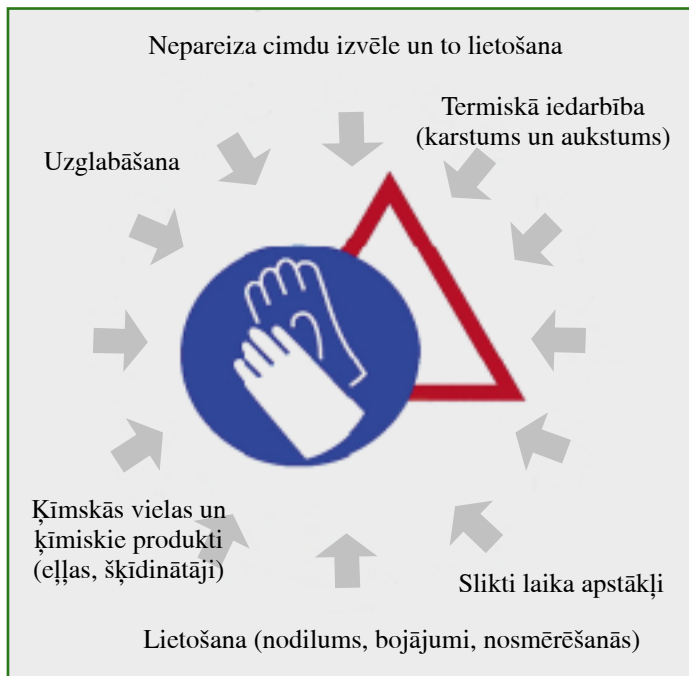
Darba vietā nodarbinātā rokas un līdz ar to arī viss viņa ķermenis var būt pakļauts dažāda veida riskiem, kuri pēc to iedarbības var tikt iedalīti trīs grupās:

- roku savainojumi, kas radušies ārējas iedarbības rezultātā;
- risks nodarbinātajiem, kas saistīts ar iedarbību uz viņu rokām;
- risks nodarbināto veselībai vai neērtības, kas saistītas ar aizsargcimdņu valkāšanu.

AIZSARGCIMDI: KAS MAN JĀŅEM VĒRĀ?

Lai nodrošinātu efektīvu aizsardzību pret dažādiem riska faktoriem, cimdiem jātiek uzturētiem atbilstošā kārtībā, un tiem jābūt ar pietiekami lielu pretestību pret dažādiem riskiem un iedarbību, lai tie spētu garantēt atbilstošu aizsardzību visā to izmantošanas laikā. Darba vides riska faktori, kas varētu ietekmēt un apdraudēt cimdu aizsardzības efektivitāti, ir atspoguļoti zemāk dotajā attēlā.

AIZSARGCIMDI: KĀ TOS IZVĒLĒTIES?

Lai izvēlētos pareizos aizsargcimdus, nepieciešams labi pārzināt darba vietas apstākļus un tās apkārtni. Tieši tādēļ šī izvēle jāveic darba aizsardzības jomā **kompetentam speciālistam**, un šajā procesā noteikti jāpiedalās arī pašiem nodarbinātajiem.

- Pirms iegādāties individuālos aizsardzības līdzekļus roku aizsardzībai, vajadzētu aizpildīt Noteikumu 2.pielikumā doto veidlapu, izvērtējot darba vietā esošos darba vides riskus, kuru novēršanai lietojami aizsardzības līdzekļi, ņemot vērā arī iespējamos riska faktorus un ārējās ietekmes, kas minētas sadaļās “Pret ko tiem jāaizsargā?” un “Kas man jāņem vērā?”. Balstoties uz šo sarakstu, ir jāizpēta dažādu ražotāju piedāvātie cimdu modeļi (ražotāju piedāvājumā jābūt iekļautai lietošanas instrukcijai un citai svarīgai informācijai (aizsargcimdu aizsardzības rādītāji), kas ļautu izdarīt pareizo izvēli).

- Izvēloties aizsargcimdus, ir ieteicams balstīties uz ražotāja doto aizsargcimdus raksturojumu un lietošanas instrukciju. Šī ražotāja sniegtā informācija ietver visas nepieciešamās ziņas attiecībā uz cimdus: to uzglabāšanu, lietošanu, tīrīšanu, apkopi, dezinfekciju, aksesuāriem, nomaināmas (rezerves) detaļām, aizsardzības kategorijām, derīguma termiņa beigu datumu, marķējuma izskaidrojumus u.c.
- Pirms iegādāties aizsargcimdus, tie iepriekš jāizmēģina darba vietā.
- Kad tiek izdarīts aizsargcimdus pirkums, no ražotāja vai piegādātāja ir jāsaņem lietošanas instrukcija valsts valodā. Ja darba vietā ir nodarbinātie, kas nesaprot šo valodu, darba devējam ir jāparūpējas par to, lai viņi saņemtu nepieciešamo informāciju tādā veidā, kas tiem būtu saprotams.

AIZSARGAPAVI: KĀ TOS LIETOT?

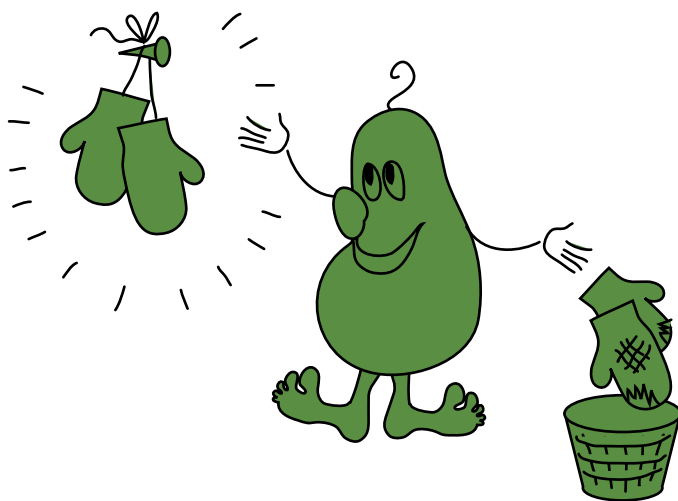
Daži praktiski ieteikumi attiecībā uz cimdus lietošanu:

- Āda pati nodrošina pietiekami labu aizsardzību pret ārējo kaitīgo ietekmi. Tādēļ būtu jāievēro higiēnas noteikumi, proti, jāmazgā rokas ar ūdeni un ziepēm, un pēc tam jālieto aizsargkrēms.
- Izvēloties aizsargcimdus, no vienas puses ir jāizvērtē to mīkstums un ērtums, un no otras puses tiem jānodrošina iespējami augstāka aizsardzības pakāpe.
- Aizsargcimdiem jābūt pareizā izmēra. Pārāk šauru cimdus valkāšana var samazināt to aizsardzības spēju un apgrūtināt asinsriti.
- Izvēloties cimdus, kuru funkcija ir aizsargāt pret ķīmiskām vielām, jāņem vērā šādi faktori:
 - dažkārt noteikti materiāli, kas nodrošina labu aizsardzību pret vienām ķīmiskām vielām, ļoti slikti aizsargā pret citām;
 - noteiktu vielu sajaukums reizēm var radīt pavisam citu reakciju, nekā katra no šīm vielām atsevišķi;
- PVA cimdi nav ūdensizturīgi.
- Valkājot cimdus, var rasties sviedri. Šo problēmu var novērst, lietojot cimdus ar absorbējošu padrēbi, kaut gan jāuzsver, ka šis elements var samazināt taustes spēju un pirkstu veiktību, kā arī apgrūtināt spēju satvert priekšmetus.
- Lietojot cimdus ar padrēbi, samazinās arī noberzumi, kas rodas no cimda šuvēm u.c.

AIZSARGCIMDU APKOPE

Aizsargcimdu apkopē ieteicams ievērot šādas prasības:

- periodiski ir jāpārbauda, vai cimdi nav saplīsuši, izstaipijušies, un vai tajos nav parādījušies caurumi. Ja tas ir noticis, un cimdus nav iespējams salabot, tie ir jānomaina, jo ir samazinājusies to aizsardzības spēja;
- kas attiecas uz cimdiem, kas domāti aizsardzībai pret ķīmiskām vielām, to apkopei jāpievērš īpaša uzmanība, un konkrēti šādiem punktiem:
 - ir jānosaka termiņš, kurā tie tiek periodiski nomainīti, lai nodrošinātu, ka to nomaiņa notiek, pirms ķīmiskās vielas ir iesūkušās ādā un sabojājušas cimdus;
 - netīro (“inficēto”) cimdu valkāšana var būt pat bīstamāka, nekā tas, ja cimdi vispār netiktu lietoti, jo kaitīgā viela var sajaukties ar materiālu, no kā pagatavots pats cimd.
- ādas, kokvilnas un tamlīdzīgu materiālu cimdi ir jāuzglabā tīri un sausi, un uz to pusi, kas atrodas saskarē ar ādu. Jebkurā gadījumā aizsargcimdus ir jātīra, ievērojot ražotāja instrukcijas.

<http://osha.lv>

Bieži vien ir dzirdams jautājums — *Kur var iepazīties ar darba aizsardzības normatīvajiem aktiem?* vai *Kur var iegūt informāciju par darba aizsardzības jautājumiem?* Šajā nodaļā mēģināsim dot atbildes uz šiem jautājumiem norādot, kur var atrast šo informāciju.

Informāciju vai konsultāciju par darba aizsardzības jautājumiem var saņemt:

- **Valsts darba inspekcijā**

K.Valdemāra ielā 38,

Rīgā, LV 1010

Tālr. 7021751

www.vdi.lv

Informāciju par darba aizsardzības jautājumiem var atrast arī citu institūciju interneta mājas lapās:

- Labklājības ministrija: www.lm.gov.lv
- Latvijas darba devēju konfederācija: www.lddk.lv
- Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība: www.lbas.lv
- Darba un vides veselības institūts: www.parks.lv/home/ioeh/

Likumdošanu darba aizsardzības jomā var meklēt arī pēc adresēm:

- www.likumi.lv
- www.mk.gov.lv
- www.saeima.lv

Viena no pilnīgākajām interneta mājas lapām par darba aizsardzības jautājumiem ir jaunizveidotā Eiropas Darba Drošības un Veselības aizsardzības aģentūras nacionālā kontaktpunkta Latvijā mājas lapa: <http://osha.lv>

Informāciju par jaunākajām aktualitātēm, pētījumiem un situāciju Eiropas Savienības dalībvalstīs un kandidātvalstīs Jūs varat atrast Eiropas Darba Drošības un Veselības aizsardzības aģentūras interneta mājas lapā: <http://europe.osha.eu.int/>

Ar piezīmēm un ieteikumiem, kā arī pēc sīkākas informācijas saistībā ar šīm Vadlīnijām var griezties:

Valsts darba inspekcijā

K.Valdemāra ielā 38, Rīgā LV-1010, tālr. 7021704
vai Valsts darba inspekcijas reģionālajās inspekcijās